

Verwarring

Van Jeroen van Inkel verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Kortsluiting

Jeroen van Inkel

Verwarring

Ambo|Anthos
Amsterdam

Enige gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

ISBN 978 90 263 2919 7

© 2015 Jeroen van Inkel

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © R. Mohr / Plainpicture

Foto auteur © Mark Uyl

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor mijn vader en moeder

Gebaseerd op een ware gedachte

Allebei hebben ze zo'n kartonnen beker van de Coffee Company in hun hand. Net als al die Amerikanen. Wat mij betreft hebben de Colombiaanse koffieboeren een geheim pact met de drugskartels gesloten en minuscule hoeveelheden speciaal geprepareerde drugs aan de koffieplanten toegevoegd. Op deze manier is iedereen onbewust verslaafd aan die koffie, waarmee miljardenwinsten worden gemaakt terwijl de gebruikers 's ochtends kostbare tijd verliezen omdat ze langdurig in de rij moeten staan voor hun shot, à vier euro vijftig per beker. Dat proces herhaalt zich elke dag een aantal maal, tot het einde der tijden.

En dan heb je nog de poseurs, die eigenlijk niet van koffie houden en met een lege beker rondlopen, gewoon om erbij te horen. Als je goed kijkt zie je dat er niks in zit, dus de slimmere poseurs doen er een beetje water in of plegen heilig-schennis en drinken er in sommige gevallen zelfs thee uit.

'Wat komen die twee hier doen?' Mijn blik dwaalt over de redactieruimte van het radiostation, aan de muur als wapenfeit foto's van de dj's met beroemde bezoekers. Daarnaast een collage van oude elpeehoezen met een paar dartpijltjes erin geworpen, voornamelijk in de hoes van het album *Bohemian Rhapsody* van Queen. Die draaien we te vaak namelijk.

Versleten bureaus met nog erger versleten stoelen erachter. Hier en daar wat persoonlijke prullaria van producers, ik zie ook lege pizzadozen. En overal waar ik kijk komt de godvergeten kleur van ons logo terug. Groen. Je zou denken dat de kleur die staat voor veiligheid mij een rustgevend gevoel zou geven maar het tegenovergestelde is waar. Ik voel een niet-aflatende dreiging voor mijn bestaan bij dit radiostation. Ja, ik scoor met én mijn middagshow én mijn misdaadprogramma goeie luistercijfers maar ik hoor de laatste tijd weer te vaak opmerkingen over mijn leeftijd.

‘Accountants misschien?’ zegt Marijn, die na een snelle blik weer doorgaat op zijn toetsenbord.

‘Ja, dat zou ook kunnen inderdaad.’

Terwijl ik de man en vrouw over de rand van mijn monitor nog eens inspecteer, verlaten de woorden mijn mond. Hij zou een FBI-agent kunnen zijn, met zijn halflange trenchcoat over zijn arm en zijn goedkope kostuum met crèmekleurige lederen schoenen eronder. De vrouw is een hedendaagse versie van Agent Scully uit *The X-Files*. Ze is klein, heeft halflang, keurig geföhnd donkerblond haar, draagt een mantelpakje en aan haar schouder hangt een elegante attachéetas. Beetje warm gekleed voor de zomer.

‘Wat dacht jij dan?’

‘FBI?’ mompel ik en ik kijk Marijn lachend aan.

Op dat moment stiefelt de lange, magere gestalte van Gerard van de sales ons voorbij. Hij schudt het duo de hand. Onhoorbaar wisselen ze beleefdheden uit en zo te zien legt hij uit hoe de afdelingen verdeeld zijn over de grote, open kantoortvloer.

Agent Scully is niet onaantrekkelijk en ik zie hoe haar blik even bij mij blijft hangen als ze met z’n drieën onze kant op lopen.

‘Mag ik jullie voorstellen aan Vrank van Houten, onze

middag-dj. Vrank, dit zijn Jaap en Machteld van Douwe Egberts Nederland.’

Jaap steekt als eerste zijn hand uit. ‘Jaap Scholten, groot fan. Ik luister vaak naar uw show.’

Terwijl ik hem bedank, gaat mijn blik al naar zijn collega.

‘Dag. Machteld de Vries. Ik ben geen fan en luister nooit.’

Ik voel hoe haar kleine, licht vochtige hand zo kort mogelijk in de mijne rust en onmiddellijk teruggaat naar haar schouder.

‘Daar kan ik mij eerlijk gezegd van alles bij voorstellen,’ zeg ik. Ze kijkt mij onderzoekend aan terwijl Jaap en Gerard wat ongemakkelijk staan te lachen. ‘Ik zou zelf ook niet naar mezelf luisteren.’ Een voorzichtig lachje verschijnt op haar gezicht.

‘Ik luister altijd naar 538,’ zegt ze, ‘maar vanuit onze bedrijfsfilosofie doen wij liever zaken met de underdog.’ Terwijl ze het zegt, dwaalt haar blik ongeïnteresseerd weg.

Zal ik je eens *underdoggie style* nemen? Deze woorden verlaten mijn mond gelukkig niet.

‘En daar zijn wij blij mee!’ roept Gerard. Hij klinkt inderdaad blij.

‘Zit er ook echt iets in die bekers, of is dat alleen maar voor de show?’ Ik kan mijn nieuwsgierigheid niet langer bedwingen.

Gerard wacht het antwoord niet af. ‘En dit is Marijn, een van onze nieuwe talenten. Hij en Vrank werken samen aan het misdaadprogramma.’ Hij knikt naar mijn sidekick. ‘Douwe Egberts is eigenaar van Coffee Company. Ze komen praten over een eventuele samenwerking met ons.’

‘Wat vindt u van ons product, mijnheer Van Houten?’ vraagt Jaap.

‘Wat ik ervan vind?’

‘Ja, uw eerlijke mening graag!’ Met een brede vertegen-

woordigerslach op zijn gezicht wacht hij het positieve antwoord af.

‘Ik vind het...’ Gerard kijkt mij hoopvol aan. ‘Ik vind het nogal een storm in een glas koffie.’

‘Een storm in een glas koffie?’ De lach is nu verdwenen en ook Agent Scully kijkt niet blij.

‘Ja, dat vind ik. Ik heb thuis koffie die veel lekkerder is. En die drinken wij gewoon uit kopjes en niet uit van die pretentieuze kartonnen bekers.’

‘Eh, zal ik jullie de studio’s even laten zien misschien, vinden jullie dat leuk?’ Gerard dirigeert het tweetal naar boven. Als ze de trap op lopen, geeft hij me buiten het zicht van het koffieduo de vinger.

‘Er heeft weer iemand gebeld voor het begrafenisliedje, Vrank.’ Anneke, de telefoniste, drukt mij een briefje in de hand met een e-mailadres en telefoonnummer.

‘Deze man zijn zusje is eergisteren overleden. Haar broer, de heer, momentje...’ Ze kijkt op het notitiepapiertje. ‘... de heer Zaaldrop, is bezig met de voorbereidingen van de begrafenis. Ze luisterde elke middag naar jullie programma en hij wil graag dat liedje laten draaien. Zou je contact met hem op willen nemen?’

‘Goodbye My Friend’ van Karla Bonoff is inderdaad een prachtig koffie-en-cakenummer.

So goodbye my friend
I know I'll never see you again
But the time together through all the years
Will take away these tears
It's O.K. now
Goodbye my friend

Ik heb het helaas te vaak moeten draaien. De laatste keer was een jaar geleden, toen een oude vriend met wie ik in Amsterdam-West opgroeide overleed. Longkanker. Wouter Boskamp, de programmaleider, gruwelt ervan als ik odes breng aan overledenen. In de perfecte, blijde wereld van ons radio-station komt de dood namelijk niet voor.

‘Dat is slecht voor ons merk!’ heeft hij me meer dan eens toegesist.

De paradox van een radiobedrijf is dat men bouwt aan het merk vanuit imago en profiel, waar bepaalde dj’s bij worden uitgezocht, terwijl ze tegelijkertijd halsstarrig willen blijven volhouden dat deze dj’s uiteindelijk van ondergeschikt belang zijn en eigenlijk voornamelijk irritant, omdat ze de neiging hebben zich buiten de kaders van het merk te bewegen.

Daarom hebben ze ook een dik handboek gemaakt waarin precies staat wat wél en niet te doen. Een prachtig boek dat thuis bij mij in de vuilnisbak ligt. Als je dan ook nog, zoals in mijn geval, geen persoonlijke ontdekking bent van Wouter, dan krijg je regelmatig zure mailtjes met kritiek. En vaak nadat ik zelf vind dat ik een steengoede show heb neergezet. Hij is vakbekwaam genoeg om deze te herkennen, en juist dan slaat hij genadeloos toe met naar en vervelend commentaar. Ik permitteer mij bepaalde vrijheden door ondanks zijn instructies soms toch dergelijke begrafenisodes in mijn show te doen. Voor mezelf maak ik me daar niet veel zorgen over, maar ik moet oppassen dat ik andere, meer kwetsbare collega’s daar niet in meesleep.

Dat soort acties maken dus wel indruk op de luisteraars, want ik word geregeld benaderd door mensen die een sterfgeval in hun omgeving hebben en die graag dat liedje willen draaien op de begrafenis. Vaak genoeg stuur ik ze het liedje, dat ik jaren geleden ontdekte op een verzamel-cd, via de mail

toe. Het is namelijk lastig te vinden in de goede uitvoering. Linda Ronstadt heeft het ook een keer gezongen, maar de versie van Karla Bonoff zelf is de mooiste.

Ik begin te tikken op mijn toetsenbord, schrijf een mail aan deze luisteraar, doe de mp3 erbij en druk op ‘verzenden’.

‘Heb je zo een minuutje, Vrank?’

Wouter staat ineens in mijn aura en gebaart in de richting van zijn kantoor. Als hij om een minuutje vraagt, zit je er meestal minimaal een uur. Waar gaat hij nu weer mee komen? Wouter is dol op arbeidsprocessen en heeft overal formuliertjes voor, ik word gek van hem. Laatst kwam hij met een ‘talentplan’ waarin we verwachtingen en doelstellingen moeten opschrijven. Hij vraagt ook altijd om handtekeningen onder die talloze formulieren, maar ik teken nooit iets. Ik heb een waterdicht contract voor onbepaalde tijd waarin precies staat wat onze afspraken zijn. Dat is genoeg, daar hou ik hem aan.

‘Ik vind dat je de kantjes er een beetje van afloopt, Vrank,’ begint hij vastberaden.

Ik weet zeker dat ik hem aankijk alsof hij zojuist heeft gezegd dat hij wil dat ik hem pijp.

‘Ik hoor graag je reactie zodat ik dat in je talentplan kan opschrijven!’

Daar heb je weer dat fucking talentplan. Waar heb ik deze man aan verdiend? Waarom laat hij mij niet gewoon mijn werk doen zonder al die papieren rompslomp? Het lijkt hier verdomme wel een verzekeringskantoor. Hekel aan.

Ik sta op en loop naar de deur van zijn kantoor om te vertrekken.

‘Vluchtgedrag noemen ze dit, Vrank!’

Even denk ik aan het SIG Sauer 9mm pistool dat ik thuis in de kluis heb liggen en ik fantaseer dat ik hem hier en nu in zijn eigen kantoor met drie schoten overhoop knal. Twee in

de borst en één in zijn hoofd. Executiestijl. Bam, bam, bam!

‘Vanaf nu ga ik beter mijn best doen, oké?’

‘Ik ben nog niet klaar met je, Vrank, ga zitten!’

‘Ik wel met jou, Wouter. Ik heb geen zin in dit soort gedoe allemaal, het slaat nergens op en ik ervaar het niet als constructief. Sorry.’

Ik loop weg.

Wouter zegt tegen mijn rug: ‘Ik overweeg om je een andere plek in de programmering te geven.’

Ik blijf staan.

‘Ik vind je beter als snelle muziekjock, als ik heel eerlijk ben. Je wordt ook een dagje ouder, Vrank, je kunt het dan rustiger aan doen.’

‘Wie laat je dan de middag doen? Je hebt niemand die dat kan dragen.’

‘Marijn zou het kunnen...’

Godverdomme. Waarom juist Marijn? We zijn een team, twee misdaadjournalisten, en hij waagt het om daar een wig tussen te drijven.

Ik haat het als mijn radiolot in andermans handen ligt, als iemand met een driedubbele agenda zijn eigen ‘ontdekkingen’ naar voren schuift, al dan niet met politieke bedoelingen.

‘Je moet doen wat je niet laten kunt, Wouter.’ Ik loop het kantoor uit en schuif met kracht de glazen deur dicht, die de snelheid niet kan verwerken en dienst weigert. Door mijn eigen kracht val ik met een bezopen beweging half om en sta voor lul.

Terwijl ik naar de lift loop kijk ik nog even om en zie dat Wouter een triomfantelijk lachje op zijn gezicht heeft.

Ja. Drie kogels, goed gericht, en al mijn problemen zijn voorbij.

Als ik beneden bij de Gummbar buiten in de zon aan de cappuccino zit, komt het Coffee Company-duo voorbijlopen.

‘Een storm in een glas koffie dus?’ Jaap heeft zijn colbertje uitgetrokken en zweet zichtbaar als hij mij de vraag stelt.

‘Kan ik jullie iets aanbieden? Kopje thee misschien?’

Ze schuiven glimlachend aan en ik bekijk Agent Scully nog eens goed. Als ik een cijfer moest geven: een acht. Ze heeft een mooi klassiek gezicht, statig en elegant. Zij heeft ook haar jasje uitgedaan en de strak zittende witte blouse ver-raadt mooie vormen. In mijn fantasie heeft ze een setje van Aubade aan, zo eentje met kleine bloemetjes erop.

‘Het ziet ernaar uit dat je binnenkort ons product mag gaan aanprijzen, mijnheer Van Houten,’ zegt Jaap.

‘Denk je dat je je persoonlijke mening aan de kant kunt schuiven?’ Ik kijk naar de welgevormde lippen van Agent Scully terwijl ze de woorden op mij loslaat. Ze lijken een beetje op die van Evelien.

‘Jullie zijn eruit gekomen met Gerard, begrijp ik?’

‘In september willen wij graag iets doen met de ochtend- en de middagshow. De bal ligt nu bij jullie. We hopen dat jullie met een goed idee op de proppen komen.’

‘Voor goede ideeën ben je bij ons aan het juiste adres, dat zeker. Ik zal van de week even gaan zitten met iedereen om te brainstormen.’

‘Dat is ook een van de redenen waarom we met jullie zaken willen doen. Stations zoals Radio 538 en Q-music komen niet verder dan ideeën als “bel met de studio zodra je de koffiemolen hoort en win een jaar lang gratis koffie”. Wij hopen op iets beters.’ Machteld speelt met haar zilverkleurige ketting terwijl ze haar punt maakt.

‘Jaap, is het oké als ik hier nog even met Vrank wat verder praat over de actie? Ga jij maar vast, ik pak straks wel een taxi.’

Jaap heeft er niets tegen in te brengen en wordt soepeltjes door Machteld geloosd. Voor hij de hoek om loopt, zwaait hij nog even, met een zuinig gezicht.

‘Goede kerel hoor, die Jaap, maar soms werkt hij me op de zenuwen.’

‘En dan stuur je hem gewoon weg?’

‘Hij moet weten wie de baas is.’ Ze lacht haar tanden bloot. ‘Vertel eens, Vrank, hoe komt het dat jij zo goed scoort bij vrouwen tussen de twintig en vierendertig jaar?’

Jezus, zoals ze speelt met haar haar... Dat doet Evelien ook altijd op die manier. Ze pakt een puntje tussen duim en wijsvinger en draait de lok er in een achtje omheen.

‘Ik denk dat de chemie tussen Merel en mij heel belangrijk is. De onderwerpkeuze, waar zij duidelijk haar stempel op drukt, spreekt die doelgroep aan. En vergeet de rol van onze producer Anton niet. Hij is opgegroeid met drie oudere zussen, dus hij voelt vrouwen ook goed aan.’

Ze kijkt me onderzoekend aan, even valt er een stilte.

‘Ik bedoel eigenlijk niet op de radio. Je bent echt helemaal niet mijn type, maar ik weet zo drie vriendinnen die graag met jou zouden daten. Je bent toch weer vrijgezel?’

Ja, dat ben ik, en dat is mijn eigen domme schuld. Als ik niet achter mijn lul aan was gelopen hadden Evelien, Thomas, Esther en ik nu nog gelukkig onder één dak gewoond. Ik had natuurlijk ook niet kunnen weten dat Deborah foto's van ons samen aan Evelien zou sturen toen ik onze affaire beëindigde. Het was een vurige affaire met een prachtige jonge vrouw, waarin seks en drugs domineerden. Ik genoot er met volle teugen van, maar na een tijdje kreeg ik door dat ik compleet verkeerd bezig was. Eerst stopte ik met coke snuiven en toen maakte ik het uit – of was het nou andersom? In ieder geval was het te laat. Toen ik na het oplossen van de zaak in Venray thuiskwam, was Evelien met de kinderen vertrokken. Nu wonen ze in onze villa in Huizen en huur ik een appartement in Amsterdam. Voorlopig, want ik weet zeker dat het weer goed zal komen. Ze heeft tijd nodig om het te verwerken, een plekje te geven. Maar tot die tijd is het zwaar, want ik mis haar elk uur van de dag.

‘Vrank?’

‘Ja?’

‘Je bent toch vrijgezel?’ Nu ze het herhaalt, schrikt ze een beetje van haar directe vraag en probeert de aandacht van de bediening te trekken als afleidingsmanoeuvre.

‘Wij zijn tijdelijk uit elkaar, inderdaad, maar ik zou niet zeggen dat ik vrijgezel ben.’

‘Wil jij iets eten misschien, een broodje of zo?’ vraagt Machteld.

Maarten is aan ons tafeltje komen staan en ik bestel gegrild speenvarken op brood, dat is verdomd lekker. Machteld kiest voor een caesarsalade.

‘In de bladen staat dat jullie gaan scheiden.’

Ik voel mijn telefoon trillen in mijn zak en ik zie dat de luisteraar van het begrafenisliedje mij terug heeft gemaild.

‘Ach, je weet toch dat die bladen alles uit hun duim zuigen?’

Geloof je echt alles wat ze over ons schrijven?’

‘Nou ja, er zal vast een hoop onzin bij zitten, maar een vriendje van mij schrijft af en toe voor de *Weekend*, en die doet serieus zijn werk. Die schrijft niet zomaar iets op, hij vraagt altijd alle betrokken partijen om commentaar.’

Ik hoor dat ze praat, maar de woorden dringen niet echt tot me door. De luisteraar bedankt me voor het liedje. Hij licht ook iets toe over de doodsoorzaak en onder in de mail staat een bericht dat hij van Nu.nl heeft gekopieerd:

GEZINSDRAMA IN AMSTELVEEN

AMSTELVEEN (ANP) – Afgelopen zaterdag vond een gezinsdrama plaats in Amstelveen. Hierbij zijn vier mensen om het leven gekomen, onder wie twee kinderen. Een woordvoerder van de eenheid Amsterdam heeft dit nieuws bevestigd. De lichamen van vier gezinsleden werden aangetroffen in een woning aan De Vlaschaard: een 43-jarige man, zijn 41-jarige vrouw en hun twee zoons van drie en vijf jaar oud. Het gaat vermoedelijk om een gezinsdrama, laat de politiewoordvoerder weten, waarbij de moeder eerst haar zoons en echtgenoot om het leven heeft gebracht en vervolgens de hand aan zichzelf sloeg. Hoewel er een afscheidsbrief is gevonden, doet de politie gedurende het onderzoek geen verdere uitspraken over de toedracht van het gezinsdrama.

Wat is er met onze wereld aan de hand? Wat bezielt mensen om hun hele gezin te vermoorden als ze het zelf niet meer zien zitten? Wat is dat toch voor waanzin? Ik ben er ondersteboven van dat een van mijn luisteraars deze dramatische weg heeft gekozen. Wat een naar verhaal.

‘Dus je bent niet op de markt, begrijp ik?’ Machteld kijkt me afwachtend aan.

‘Sorry,’ zeg ik afwezig, ‘ik moet gaan. Dringende zaken op het werk.’

‘Maar je eten dan?’

‘Neem me niet kwalijk, ik moet echt weg.’

‘Oké. Zaken gaan voor het meisje, ik begrijp het...’ Ze rommelt wat in haar handtas. ‘Hier, heb je mijn kaartje. Mijn nul-zes staat op de achterkant, ik hoor graag van je.’

Het kaartje onaangeroerd op tafel achterlatend sprint ik naar de ingang van de studio. Als ik me omdraai om nog even te zwaaien, zie ik hoe een windvlaag het kaartje van tafel waait.

In de lift naar boven lees ik de rest van het mailtje.

Hartelijk dank voor de moeite die je hebt genomen. Ik weet zeker dat Karin het een eer gevonden zou hebben. Als je de behoefte voelt, ben je bij dezen ook uitgenodigd voor de begrafenis. Dat zou ze geweldig hebben gevonden. Warme groet, Erik Zaaldrop.